

Kriisinkestävien kylien Suomi

Suomen kylät ry:n
eduskuntavaalitavoitteet 2023

Suomen Kylät
Finlands Byar

Johdanto

4000 kylästä ja 54 Leader-ryhmästä kajahtaa ideoita! Kylissä ja kortteleissa tehdään vapaaehtoistyötä, jolla paikallisyhteisöä kehitetään. Yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja ylisukupolvisuus ovat arvoja, joita Suomi tarvitsee tässä ajassa. Suomen maaseudussa on lumovoimaa. Maaseutu vetää taas väkeä. Kylistä löytyy Green Care-yrittäjiä, luomutiloja, kansallispuistoja, tuulivoimaa, kasvisproteiinia, lavatansseja, joogareitittejä, ITE-taidetta, vientiteollisuutta, etätyöläisiä ja erilaisia suomalaisia

Maaseutu ruokkii suomalaiset. Hajautettu ja eheä yhteiskunta muodostuu turvallisista kotiseuduista. Yhä useampi haaveilee takapihasta ja työhuoneesta, siis väljemmästä arjesta luontoa lähellä. Yhteiskunnan on purettava esteitä suomalaisten unelmien edestä. Haluamme olla rakentamassa kriisinkestäviä paikallisyhteisöjä.

1 VIHREÄN SIIRTYMÄN MAKSAJAKSI EIVÄT SAA JOUTUA KYLÄLÄISET

Inflaatio iskee lujaa maaseudulla asuviin ja työskenteleviin suomalaisiin. Työmatka- ja verovähennyksiä on kohdistettava alueellisesti. Maaseutu tuottaa kotimaista energiaa ja ruokaa kestävästi. Reilu siirtymä on tehtävä sosiaalisesti kestävästi niin, että sen maksajaksi eivät jää maaseudun työssäkäyvät. Muutoskestävät kylät tukevat ja kannustavat ilmastotekoihin ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Paikallisissa yhteisöissä kierrätetään, kasvatetaan ja kokeillaan hiilineutraaleja lähienenergiaratkaisuja. Kylätalojen energiaremonttien kuluja kompensoidaan. Kotimaisen biokaasun käyttöä ja verkostoa laajennetaan uusilla innovaatioilla. Kaasu- ja sähköautojen latauspisteverkostoa laajennetaan kyliin.

2 LAPSET JA NUORET MAASEUDUN TULEVAISUUTENA

Koko kylä kasvattaa. Kuntien vetovoimana toimivat lähipäiväkodit, perhepäivähoito ja kyläkoulut. Maaseudun lapsien koulumatka-ajat ja oppimiserot eivät saa enää kasvaa kaupunkilaisiin verrattuna. Hallitusohjelmassa on sovittava 10 miljoonan euron maaseudun lähikoululisästä. Lähikoululisällä tuetaan koulutuksen saavutettavuutta, kuntatalotta ja syntyvyyttä. Nuorten hyvinvointia ja mielenterveyttä tuetaan tuomalla maaseudulle Ohjaamo-toimintaa. Alueellisen opintolainahyvityksen kokeilu kannustaa korkeakoulutettuja nuoria maallemuuttoon ja purkaa maaseudun osajapulaa. Modernilla aluepolitiikalla luodaan pito- ja vetovoimatekijöitä, joilla myös nuoria naisia saadaan mukaan muuttamaan maaseutua. Toteutetaan Suomen sisäinen vaihto-opiskeluohjelma nuorille, jossa Kalliosta mennään Kuhmoon ja Pohjois-Karjalan vaaroilta voi vaihtaa Pohjanmaan saaristoon.

3 HAJAUTETUT RATKAISUT - LÄHIPALVELUPILOTIT LIIKKEELLE

Julkisten palvelujen saavutettavuus ei saa heikentyä maaseudulla. Keskittävälle kehitykselle on löytävä jarrua. Uudet hyvinvointialueet huolehtivat kotihoidosta ja yhdenvertaisista sote-palveluista myös haja-asutusalueilla. Fiksu hyvinvointialue investoi kyläpalvelubussiin. Liikkuvat palvelut kiertävät kyliä ja kylätaloille tuodaan ennaltaehkäiseviä sote-palveluita. Kirjastoautojen investointituki vakinaistetaan. Kyläkauppatukea jatketaan, sillä se mahdollistaa monipalvelupisteet maaseudulle ja tukee maaseudun huoltovarmuutta. Pakettiauto-maattien verkostoa laajennetaan maaseutu- ja saaris-alueilla.

4 TURVALLISUUDEN TUNNE ASUU MAALLA

Hädässä avun on tultava nopeasti ja ensivasteaikojen on oltava inhimillisiä kaikille Suomessa. Elinvoimaiset kylät tuovat asutusta kaikkialle Suomeen ja kylätoiminta pitää Suomen osaltaan turvattuna. Vapaaehtoisten voima tuo turvallisuustoimintaan jatkuvuutta maaseudulle. Kylillä ja kortteleissa tuetaan varautumista, huoltovarmuutta ja kriisinkestävyttä. Kylätoiminta poistaa yksinäisyyttä ja ehkäisee syrjäytymistä. Kylä- ja korttelitoimijoita koulutetaan poikkeusoloihin. Viranomaiset tunnistavat kylät ja paikallisyhteisöt keskeisinä turvallisuuskumppaneina kokonaisturvallisuudessa.

5 SUJUVA LIIKENNE JA TOIMIVA NETTI KOKO MAASSA

Valtion julkisen liikenteen resursseja on ohjattava myös maaseudun Suomeen. Valtio tukee maaseudun liikenteen pilotteja, joilla tuetaan laina-autojen ja kimppakyyti-sovellusten kokeiluja. Toimivassa tiestössä kelirikko korjataan ja valtion liikenne- ja maaseuturahojen avulla vähennetään maaseudun tiestön korjausvelkaa. Kyläteiden varteen lisätään kevyen liikenteen väyliä, jotka tukevat pyöräilymatkailua ja -turvallisuutta. Valokuidun rakentamista ja käyttöliittymien lisääntymistä on julkisesti edistettävä alueilla, jossa sitä ei markkinaehtoisesti rakenneta.

6 MONIPAIKKAINEN KOTIMAA - MAASEUDULLA ON ONNI ASUA

Naapurit tunnetaan ja on ilo olla osa yhteisöä. Suomi monipaikkaistuu. Kannustetaan työperäistä maahanmuuttoa ja maassamuuttoa. Kausityöntekijöitä kotiutetaan kylätoiminnalla. Monipaikkaisuuden esteitä on purettava lainsäädännöllä ja verotuksella. Sekä valtiolla että yrityksissä lisätään paikkariippumatonta rekrytointia. Etätyö ja paikkariippumaton arki tuo vapautta, hyvinvointia ja joustavuutta. Kannustetaan kuntia helpottamaan mökkien muuttamista kodeiksi ja tuotetaan siitä selvitys. Tuetaan Japanin kotiseutulahjoitusmallin kaltaista kokeilulakia tai laajempaa verovähennyksen pilottia Suomeen. Maaseudun kiinteistökauppaa vauhditetaan uudistamalla perintökaarilainsäädäntöä ja tuomalla määräaikoja perikuntien purkuun.

7 ME LEADER- JA KYLÄTOIMIJAT VAHVISTAMME MAASEUDUN ELINVOIMAA

Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen luo uusia työpaikkoja, monipuolistaa palveluita ja voimaannuttaa kylien ihmiset toimimaan yhteisön ja ympäristön puolesta. Alhaalta ylöspäin -kehittämismetodia on vahvistettava. Yhdistyslakia on kevennettävä ja PRH-maksuja kohtuullistettava. Leader-toimintamallia viedään kylistä kortteleihin. Kylätoiminnan valtionapua tulee vahvistaa, sillä jokainen euro kylätoimintaan laittaa liikkeelle talkootyötä 90 euron arvon edestä. Me tuemme kokonaisturvallisuutta, talkookulttuuria ja yhteisöjen voimasta nousevaa elinvoimaa koko Suomessa.

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kaikki asuvat kylissä